

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до статті 553 Цивільного кодексу України (щодо участі боржника у договорі поруки) (реєстр. № 3342 від 2 жовтня 2013 року)

Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 17 квітня 2014 року (протокол № 22) проект Закону про внесення змін до статті 553 Цивільного кодексу України (щодо участі боржника у договорі поруки) (реєстр. № 3342 від 2 жовтня 2013 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Пинзеником В. М., Наливайченком В. О.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою заповнення прогалини та усунення протиріч у чинних приписах цивільного законодавства, норми яких регулюють відносини між кредитором, боржником та поручителем з приводу укладення договорів поруки.

Для досягнення мети авторами пропонується доповнити статтю 553 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), якою врегульовується питання поруки, новим абзацом четвертим такого змісту: «Сторонами договору поруки є боржник, кредитор та поручитель».

Проведений Комітетом аналіз Законопроекту дає підстави для таких висновків.

Відповідно до Конституції України Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). Повноваження Верховної Ради України визначаються Конституцією України. Прийняття законів, згідно з Основним Законом України, належать до повноважень Верховної Ради України (пункт 3 частини першої статті 85).

Як визначено частиною першою статті 509 ЦК України, зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати

роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.

Сторонами у зобов'язанні є боржник і кредитор (частина перша статті 510 ЦК України).

Зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог – відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться (стаття 526 ЦК України).

Згідно з частиною першою статті 546 ЦК України виконання зобов'язання може забезпечуватися неустойкою, порукою, гарантією, заставою, притриманням, завдатком.

Так, за договором поруки поручитель поручається перед кредитором боржника за виконання ним свого обов'язку.

Поручитель відповідає перед кредитором за порушення зобов'язання боржником (частина перша статті 553 ЦК України).

Отже, порука є спеціальним додатковим заходом майнового характеру, спрямованим на забезпечення виконання боржником основного зобов'язання.

При цьому, чинним законодавством України не встановлено обов'язку поручителя попереджати боржника про укладення договору поруки з метою забезпечення виконання його зобов'язань перед кредитором.

Волевиявлення боржника під час укладення договору поруки не є істотною умовою договору поруки, оскільки згідно зі статтею 626 ЦК України порука створює права для кредитора та обов'язки для поручителя, цей вид забезпечення виконання зобов'язань не впливає безпосередньо на права та обов'язки боржника, оскільки зобов'язання боржника в цьому випадку не встановлюються, не припиняються, не змінюються (постанова Верховного Суду України від 20 лютого 2012 року у справі № 6-51 цс11). Таким чином, боржник не може бути стороною договору поруки.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що Законопроект не матиме впливу на показники бюджету.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України не підтримує прийняття цього Законопроекту.

Міністерство юстиції України у своєму листі зазначило, що запропонована у Законопроекті модель врегулювання відносин поруки є дискусійною.

З огляду на вищезазначене, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до статті 553 Цивільного кодексу України (щодо участі боржника у договорі поруки) (реєстр. № 3342 від 2 жовтня 2013 року), поданий народними депутатами України Пинзеником В. М., Наливайченком В. О., відхилити.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову підкомітету з питань цивільного законодавства Полякова В. Л.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters, likely representing the name of the committee head.

В. В. Писаренко